

Î N C H E I E R E

20 mai 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Iurie Bejenaru
Iuliana Oprea

examinînd, fără înștiințarea participanților la proces, chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Societate cu Răspundere Limitată „Actinium”,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Actinium” împotriva Biroului Vamal Bălți cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 23 decembrie 2014, prin care a fost admis apelul declarat de către Biroul Vamal Bălți, casată hotărîrea Judecătoriei Bălți din 08 iulie 2014 și emisă o nouă hotărîre prin care a fost încetat procesul civil în partea contestării procesului-verbal de reverificare a declarațiilor vamale, iar în partea contestării deciziei organului vamala acțiunea a fost respinsă ca fiind tardivă,

c o n s t a ț ă

La 24 iulie 2013, SRL „Actinium” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Vamal Bălți cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamanta SRL „Actinium” a indicat că în baza ordinului de control nr. 168-0 din 13 iunie 2011, a fost efectuat, la sediul său, un control audit postvămuire privind reverificarea declarațiilor vamale nr. 9010I237 din 07 februarie 2008, în vederea recalculării drepturilor de import în cazul mărfii plasate în capitalul social.

Susține reclamanta că în rezultatul controlului organul vamal a stabilit că la 07 februarie 2008, de către dînsa a fost importată marfă cu plasarea acesteia în capitalul social al întreprinderii în sumă totală de 534667,27 lei, ceea ce constituie valoarea semiremorcii uzate pentru transportul mărfurilor „Ffruehauf”, tip TE34CC2XBTEA, cu valoarea în vamă de 102932,49 lei și tractoare rutiere pentru semiremorci: autovehicule pentru tracțiune, uzat „Mercedes Benz”, tip C1840LSN36P, cu valoarea în vamă de 431734,78 lei.

Totodată, în procesul efectuării controlului audit postvămuire, organul vamal a ajuns la concluzia precum că dînsa la 10 decembrie 2011 a înstrăinat semiremorca uzată pentru transportul mărfurilor „Ffruehauf”, tip TE34CC2XBTEA, cu valoarea în vamă de 102932,49 lei și tractoare rutiere pentru semiremorci: autovehicule pentru tracțiune, uzat „Mercedes Benz”, tip C1840LSN36P, cu valoarea în vamă de 431734,78 lei, ce rezultă din factura fiscală din 10 decembrie 2011 și dispoziția de încasare a numerarului nr. 2 tot din aceeași dată, neachitând drepturile de import pe motivul destinației lor finale.

În rezultatul controlului efectuat, la 14 mai 2013 organul vamal a întocmit procesul-verbal de reverificare a declarațiilor vamale nr. 08, în care a descris încălcările depistate cu recalcularea suplimentară a drepturilor de import achitate la momentul vămuirii în sumă de 127523,59 lei, inclusiv penalitate de 20162,41 lei.

În temeiul procesului-verbal nr. 08 din 14 mai 2013, Biroul Vamal Bălți a emis decizia de regularizare nr. 57 din 16 mai 2013, prin care dînzei i-au fost prezentate suplimentar spre achitare drepturile de import în sumă de 127523,59 lei, inclusiv penalitate de 20162,41 lei.

Consideră reclamanta că atît procesul-verbal nr. 08 din 14 mai 2013, cît și decizia de regularizare nr. 57 din 16 mai 2013 ale Biroului Vamal Bălți sînt neîntemeiate și ilegale, din următoarele considerente.

Menționează reclamanta că la 07 februarie 2008 a introdus pe teritoriul Republicii Moldova următoarele mijloace de transport: semiremorca uzată pentru transportul mărfurilor „Ffruehauf”, tip TE34CC2XBTEA, cu valoarea în vamă de 102932,49 lei și tractoare rutiere pentru semiremorci: autovehicule pentru tracțiune, uzat „Mercedes Benz”, tip C1840LSN36P, cu valoarea în vamă de 431734,78 lei, care au fost importate pentru a fi incluse în capitalul social al întreprinderii, fapt ce se confirmă prin decizia Camerei Înregistrării de Stat din 06 februarie 2008, iar la 10 decembrie 2011, acestea au fost înstrăinate conform facturii fiscale seria JB nr. 0558761. Astfel, susține reclamanta că din momentul vămuirii unităților de transport și pînă la efectuarea controlului au trecut peste 5 ani, iar din momentul înstrăinării unităților de transport pînă la efectuarea controlului – 1 an și 5 luni.

Declară SRL „Actinium” că la vămuirea respectivelor unități de transport nu a fost încălcată legislația în vigoare, ba, dimpotrivă, atît mijloacele de transport, cît și documentele de însoțire au fost prezentate spre verificare colaboratorilor vamali, care au permis introducerea acestora pe teritoriul Republicii Moldova.

Totodată, afirmă reclamanta că la momentul întocmirii procesului-verbal nr. 08 din 14 mai 2013, colaboratorul Biroului Vamal Bălți nu i-a explicat modul și termenii de atac al acestuia.

Indică reclamanta că potrivit legislației în vigoare bunurile introduse în capital social al întreprinderii urmau a fi folosite după destinație timp de nu mai puțin de 3 ani, dînsa respectînd prevederile date, înstrăinînd mijloacele de transport peste 3 ani și 10 luni, fără a încălca careva prevederi legale.

Menționează reclamanta că la 13 iunie 2013, a depus la Serviciul Vamal cererea prealabilă nr. 10519, solicitînd anularea procesului-verbal nr. 08 din 14 mai 2013 și deciziei de regularizare nr. 57 din 16 mai 2013 emise de către Biroul Vamal Bălți,

însă prin răspunsul nr. 28/11-7256 din 19 iunie 2013, cererea a fost respinsă ca fiind tardivă.

Solicită SRL „Actinium” anularea procesului-verbal nr. 08 din 14 mai 2013 și deciziei de regularizare nr. 57 din 16 mai 2013 ale Biroului Vamal Bălți cu încetarea procedurii de control audit postvămuire în privința dînsei.

Prin hotărîrea Judecătoriei Bălți din 08 iulie 2014, acțiunea a fost admisă, anulate procesul-verbal nr. 08 din 14 mai 2013 și decizia de regularizare nr. 57 din 16 mai 2013 ale Biroului Vamal Bălți, și încetată procedura de control audit postvămuire în privința SRL „Actinium”. S-a încasat din contul Biroului Vamal Bălți în beneficiul statului suma de 100 lei cu titlu de taxă de stat.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 23 decembrie 2014, a fost admis apelul declarat de către Biroul Vamal Bălți, casată hotărîrea Judecătoriei Bălți din 08 iulie 2014 și emisă o nouă hotărîre prin care a fost încetat procesul civil în partea contestării procesului-verbal nr. 08 din 14 mai 2013 întocmit de către Biroul Vamal Bălți în temeiul art. 265 lit. a) CPC – pricina nu urmează a fi judecată în procedură civilă. A fost respinsă ca fiind tardivă acțiunea în partea contestării deciziei de regularizare nr. 57 din 16 mai 2013 emisă de către Biroul Vamal Bălți.

La 18 martie 2015, SRL „Actinium” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, cerînd admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Bălți din 23 decembrie 2014 cu menținerea hotărîrii Judecătoriei Bălți din 08 iulie 2014.

În susținerea recursului SRL „Actinium” a invocat că instanța de apel eronat a ajuns la concluzia că procesul-verbal nr. 08 din 14 mai 2013 întocmit de către Biroul Vamal Bălți nu este obiect de examinare în ordinea contenciosului administrativ.

De asemenea, declară recurenta că instanța de apel neîntemeiat a respins acțiunea ca fiind tardivă în partea contestării deciziei de regularizare nr. 57 din 16 mai 2013 emisă de către Biroul Vamal Bălți.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Materialele dosarului se atestă că la 19 ianuarie 2015 Curtea de Apel Bălți a expediat în adresa SRL „Actinium” copia deciziei instanței de apel și recepționată de către recurentă la 21 ianuarie 2015, fapt ce se confirmă prin avizul poștal de recepție (f.d. 105-106).

În circumstanțele relevante, recursul declarat de către SRL „Actinium”, se consideră a fi depus în termenul prevăzut de lege.

La 07 aprilie 2015, în adresa intimatului Biroul Vamal Bălți a fost expediată copia recursului declarat de către SRL „Actinium” cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței.

La 05 mai 2015, Biroul Vamal Bălți a depus referință, solicitînd să fie considerat inadmisibil recursul declarat de către SRL „Actinium” cu menținerea deciziei Curții de Apel Bălți din 23 decembrie 2014, pe care o consideră întemeiată și legală.

Examinînd temeiurile recursului în raport cu referința depusă și materialele pricinii civile, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către SRL „Actinium” este inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Conform prevederilor art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către SRL „Actinium” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de către instanța de apel și nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respinse.

Nu poate fi reținut ca motiv al admisibilității prezentului recurs argumentul recurenteii precum că instanța de apel eronat a ajuns la concluzia că procesul-verbal nr. 08 din 14 mai 2013 întocmit de către Biroul Vamal Bălți nu este obiect de examinare în ordinea contenciosului administrativ, deoarece este neîntemeiat.

Conform art. 18, art. 297 alin. (1) din Codul vamal în coroborare cu prevederile art. 3 din Legea „Contenciosului administrativ” nr. 793 din 10 februarie 2000, obiect al acțiunii în contenciosului administrativ pot fi actele administrative cu caracter normativ și individual ale organelor vamale și ale colaboratorilor vamali, acțiunile sau inacțiunile acestora referitoare la efectuarea controlului vamal, a vămuirii, a actelor de procedură în cazul de contravenție vamale sau la cercetarea contravenției.

Astfel, procesul-verbal întocmit de către Biroul Vamal Bălți în rezultatul auditului postvămuire nr. 08 din 14 mai 2013, nu constituie un act administrativ în sensul prevederilor legale enunțate, ci reprezintă un act preparatoriu, care nu produce separat careva efecte juridice, urmînd a fi contestat doar concomitent cu actul administrativ, adică, la caz, decizia de regularizare nr. 57 din 16 mai 2013.

De asemenea, nu poate fi reținut argumentul recurenței precum că instanța de apel neîntemeiat a respins acțiunea ca fiind tardivă în partea contestării deciziei de regularizare nr. 57 din 16 mai 2013 emisă de către Biroul Vamal Bălți, or, conform art. 14 alin. (1) din Legea „Contenciosului administrativ” nr. 793 din 10 februarie 2000, persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ va solicita, printr-o cerere prealabilă, autorității publice emitente, în termen de 30 de zile de la data comunicării actului, revocarea, în tot sau în parte, a acestuia, în cazul în care legea nu dispune altfel.

Iar, potrivit art. 289 din Codul vamal, actele administrative, acțiunile sau inacțiunile organelor vamale, ale colaboratorilor vamali pot fi atacate în termen de 10 zile calendaristice de la data comunicării actului sau efectuării acțiunii/inacțiunii.

Prin urmare, termenul de 30 de zile prevăzut de Legea contenciosului administrativ este inaplicabil în cazul contestării actelor organelor vamale, ale colaboratorilor vamali, acțiunile sau inacțiunile acestora, deoarece acest termen este prevăzut expres de prevederile Codului vamal, în special de art. 289, iar prevederile art. 14 din Legea contenciosului administrativ, sunt aplicabile doar atunci cînd legea nu dispune altfel.

Respectiv, recurenta-reclamantă SRL „Actinium” urma să depună cererea prealabilă la organul ierarhic superior – Serviciul Vamal pînă la 26 mai 2013, deoarece decizia de regularizare nr. 57 din 16 mai 2013 emisă de către Biroul Vamal Bălți a fost comunicată și înmînată, contra semnătură, reprezentantului acesteia chiar în ziua emiterii actului administrativ, și anume la 16 mai 2013 (f.d. 8), iar cererea prealabilă a fost depusă abia la 13 iunie 2013 (f.d. 10-13), adică peste termenul de contestare prevăzut de art. 289 din Codul vamal, fără a solicita repunerea în termen cu indicarea motivelor justificative de omitere al acestuia.

Mai mult decît atît, în decizia de regularizare nr. 57 din 16 mai 2013 emisă de către Biroul Vamal Bălți a fost menționat că în caz de dezacord, plătitorul/titularul operațiunii poate ataca decizia de regularizare în conformitate cu prevederile Codului vamal.

Alte argumente invocate în recursul declarat nu au relevanță, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei pentru casare a deciziei recurate și urmează a fi respinse.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din CPC are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și de drept procedural, verificîndu-se exclusiv legalitatea deciziei adoptate, dar și nu temeinicia în fapt a acesteia.

Distinct de cele relatate, se reiterează că conform jurisprudenței degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, recursurile trebuie să fie efective, adică să

dispună de puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (speța Purcell c. Irlandei, decizia cu privire la admisibilitate din 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocate în speță sunt similare celor indicate în procesul judecării pricinii, asupra căroră instanța de apel s-a pronunțat deja în modul corespunzător

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către SRL „Actinium”, ca inadmisibil.

În conformitate cu prevederile art. art. 269-270, art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 lit. a) și art. 440, CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Actinium”, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Iuliana Oprea